

OPIS SPOSOBÓW OCHRONY CZYNNEJ EKOSYSTEMÓW, Z PODANIEM RODZAJU,
ROZMIARU I LOKALIZACJI POSZCZEGÓLNYCH ZADAŃ

I. Sposoby ochrony czynnej ekosystemów na obszarach ochrony ścisłej

A. W ekosystemach leśnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Ochrona przeciwpożarowa, w tym modernizacja oraz utrzymanie przejezdności dojazdów pożarowych	Według potrzeb	Obszar ochrony ścisłej
2	Zaprojektowanie, budowa nowej infrastruktury turystycznej i edukacyjnej lub remont, modernizacja istniejących urządzeń turystycznych, edukacyjnych i informacyjnych, w szczególności naprawa, konserwacja lub budowa nowych tablic, wprowadzenie słupków z kodami QR	Według potrzeb	Obszar ochrony ścisłej
3	Lokalizacja stanowisk lub miejsc występowania roślin, zwierząt i grzybów o szczególnym znaczeniu dla Parku, w tym gatunków objętych ochroną gatunkową oraz zagrożonych wyginięciem, oraz opracowanie metod ochrony i monitoringu stanowisk tych gatunków lub miejsc ich występowania	114,08 ha	Obszar ochrony ścisłej
4	Usuwanie drzew zagrażających bezpieczeństwu publicznemu przy szlakach turystycznych i drogach publicznych, w szczególności drzew przewróconych, złamanych lub pochylonych	Według potrzeb	Obszar ochrony ścisłej
5	Odtworzenie siedliska 7140 ²⁾ Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>) w "Czarnym Dole" przez usunięcie nalotu drzewiastego wraz z wyniesieniem poza siedlisko	0,30 ha	142c
6	Usuwanie inwazyjnych gatunków obcych, w szczególności: 1) bożodrzewu gruczołowatego (<i>Ailanthus altissima</i>); 2) rdestowców (<i>Reynoutria</i> spp.)	1) 0,5 ha; 2) 0,01 ha	1) 123b; 2) 77f
7	Ocena stanu zasobów, tworów i składników przyrody, w tym walorów krajobrazowych i wartości kulturowych oraz zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych, w szczególności z wykorzystaniem danych przestrzennych	Według potrzeb	Obszar ochrony ścisłej

B. W ekosystemach nieleśnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Lokalizacja stanowisk lub miejsc występowania zwierząt, roślin i grzybów o szczególnym znaczeniu dla Parku, w tym gatunków objętych ochroną gatunkową oraz zagrożonych wyginięciem, oraz opracowanie metod ochrony i monitoringu stanowisk tych gatunków lub miejsc ich występowania	4,88 ha	Obszar ochrony ścisłej
2	Ocena stanu zasobów, tworów i składników przyrody, w tym walorów krajobrazowych i wartości kulturowych oraz zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych, w szczególności z wykorzystaniem danych przestrzennych	Według potrzeb	Obszar ochrony ścisłej

C. W ekosystemach wodnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Monitorowanie stanu różnorodności biologicznej wybranych grup fauny i flory	71,96 ha	Obszar ochrony ścisłej
2	Ocena stanu zasobów, tworów i składników przyrody, w tym walorów krajobrazowych i wartości kulturowych oraz zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych, w szczególności z wykorzystaniem danych przestrzennych	Według potrzeb	Obszar ochrony ścisłej

D. W ekosystemach bagiennych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Monitorowanie stanu różnorodności biologicznej wybranych grup fauny i flory	43,96 ha	Obszary ochrony ścisłej
2	Ocena stanu zasobów, tworów i składników przyrody, w tym walorów krajobrazowych i wartości kulturowych oraz zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych, w szczególności z wykorzystaniem danych przestrzennych	Według potrzeb	Obszar ochrony ścisłej

II. Sposoby ochrony czynnej ekosystemów na obszarach ochrony czynnej

A. W ekosystemach leśnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	1. Uzupełnienie luk w drzewostanie powstałych po usunięciu posuszu. 2. Sadzenie drzew i krzewów zgodnie z docelowymi składami gatunkowymi określonymi na podstawie przyjętej klasyfikacji fitosocjologicznej zespołów roślinnych i ich korelacji z potencjalnymi typami siedliskowymi lasu	1,50 ha	29h
2	Pielęgnowanie upraw leśnych – stwarzanie warunków do wzrostu i rozwoju upraw przez wykaszanie, motyczenie lub wrywanie chwastów w uprawach na powierzchni	19,87 ha w 2026 r. i 20,05 ha w 2027 r.	29h, 31a, 31b, 33b, 33d, 34a, 45Aa, 45Ak, 45Ba, 45Bb, 50Aa, 50Ab, 65d, 80b, 91n, 117g, 118d, 119Kc, 121j, 127Dg, 128Ab, 165f, 172c, 205n, 208w, 223h i 103f
3	Regulacja składu gatunkowego i struktury przestrzennej w uprawach i młodnikach w wieku 5–10 lat (zabieg o charakterze czyszczeń wczesnych) przez wycięcie drzew niepożądanych lub ogławianie i obrączkowanie drzew	8,69 ha	121j, 125Ai, 125Aj, 125Ak, 125Al, 144i, 155a, 166k i 166l
4	Regulacja składu gatunkowego i struktury przestrzennej w młodnikach w wieku 11–20 lat (zabieg o charakterze czyszczeń późnych) przez wycięcie drzew niepożądanych	5,64 ha	71a, 71b, 72a, 164a, 165j i 210n
5	Regulacja składu gatunkowego i zagęszczenia drzewostanów w wieku 21–40 lat (zabieg o charakterze trzebieży wczesnej) przez wycinanie drzew mających niekorzystny wpływ na prawidłowy rozwój drzewostanu	4,47 ha	28f, 28Ai, 122Aa, 141h, 202s i 215a
6	Regulacja składu gatunkowego i zagęszczenia drzewostanów w wieku powyżej 40 lat (zabieg o charakterze trzebieży późnej) przez wycinanie drzew mających niekorzystny wpływ na prawidłowy rozwój drzewostanu	7,56 ha	135Bd, 135Bf, 154j, 158g, 176a i 176b
7	Cięcia regulujące strukturę gatunkową i przestrzenną drzewostanu mające na celu regulowanie składu gatunkowego przez stopniową eliminację gatunków obcych ekologicznie i geograficznie oraz stworzenie korzystnych warunków dla dalszego wzrostu i rozwoju podrostu	12,99 ha	62f, 62g, 127c, 138h, 142a, 164a, 164f i 164m
8	Wyprowadzanie odnowień naturalnych pod okapem drzewostanu	2,39 ha	138h, 142n, 146c, 154j, 181a, 184f i 206a
9	Cięcia przebudowy drzewostanu w celu umożliwienia podsadzeń lub promowania odnowień naturalnych	1,33 ha	128i i 156b
10	Utrzymanie dobrego stanu sanitarnego drzewostanów, w szczególności przez usuwanie z drzewostanów, drzew opanowanych przez kambio- i ksylofagi oraz grzyby patogeniczne, z wyłączeniem drzew z dziuplami oraz leżących i stojących drzew obumarłych	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej

11	Mechaniczne usuwanie roślin gatunków obcych	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
12	<p>Prognozowanie występowania owadów zagrażających drzewostanom, w tym:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) próbne jesienne poszukiwanie owadów w ściole; 2) obserwacja samic brudnicy mniszki; 3) wykładanie pułapek feromonowych 	<ol style="list-style-type: none"> 1) do 30 prób; 2) według potrzeb; 3) do 30 sztuk 	Obszar ochrony czynnej
13	Likwidacja zagrożeń ze strony grzybów pasożytniczych przez usuwanie drzew przez nie opanowanych	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej

14	<p>Przeciwdziałanie szkodom powodowanym przez zwierzęta przez:</p> <p>1) wykonanie nowych grodzień upraw leśnych;</p> <p>2) naprawę istniejących grodzień;</p> <p>3) odstrzał redukcyjny jelenia szlachetnego (<i>Cervus elaphus</i>) w celu ograniczenia szkód w uprawach rolnych oraz zapobieganiu rozprzestrzeniania się epizootiom, z uwzględnieniem:</p> <p>1) zapotrzebowania dużych drapieżników na pokarm, które jest określane na podstawie monitoringu liczebności dużych drapieżników; w przypadku, gdy dane z monitoringu dużych drapieżników wykażą możliwość naturalnej regulacji liczebności populacji jelenia szlachetnego (<i>Cervus elaphus</i>), redukcja nie będzie wykonywana;</p> <p>2) monitorowania uszkodzeń młodego pokolenia drzew, wskazującego na znaczące oddziaływanie szkód powodowanych przez jelenia szlachetnego (<i>Cervus elaphus</i>) na ekosystemy leśne, zagrażające celom ich ochrony;</p> <p>3) monitorowania szkód powodowanych przez jelenia szlachetnego (<i>Cervus elaphus</i>) w uprawach rolnych;</p> <p>4) wykaszanie roślinności pod liniami energetycznymi oraz na drogach i łąkach w celu odmłodzenia roślinności zielonej i utrzymania źródła pokarmu zwierząt;</p> <p>5) usuwanie zbędnych grodzień</p>	<p>1) 2026 – 3115 m (2,9 ha), 2027 – 1700 m (1,78ha);</p> <p>2) do 150 ha (corocznie);</p> <p>3) do 40 osobników rocznie;</p> <p>4) 5–7 ha;</p> <p>5) 2026 – 4124 m (16,24 ha), 2027 – 2274 m (7,75 ha)</p>	<p>1) 45Aa, 45Ak, 50Aa, 50Ab, 118d, 138h, 142n, 146c, 154j, 181a, 184f i 206a;</p> <p>2) obszar ochrony czynnej;</p> <p>3) obszar ochrony czynnej;</p> <p>4) 5Ap, 78Cd, 78Cf, 91Cg, 131f, 117a, 118Dd, 128Ab, 128Ac, 125A, 122A, 126B, 190Aj, 190Ak, 192Ac, 192Af, 192Ak, 193i, 193h, 209f, 209g, 209h, 209n i 209m;</p> <p>5) 5s, 19b, 36f, 112n, 124Kc, 168d, 182a, 211b, 211c, 212a, 212b, 212c, 212d i 212f</p>
----	---	---	---

15	Ochrona przeciwpożarowa, w tym: 1) konserwacja, w szczególności mineralizacja pasów przeciwpożarowych; 2) utrzymywanie przejezdności dojazdów pożarowych oraz ich oznakowanie; 3) oczyszczanie terenów przyległych do dróg publicznych i szlaków turystycznych z materiałów łatwopalnych, w szczególności gałęzi drzew pozostałych po wykonaniu działań ochronnych; 4) naprawa lub wymiana tablic informujących o zagrożeniach pożarowych; 5) ustawienie tablic o zakazie wstępu do lasu w związku z zagrożeniem pożarowym; 6) budowa nowych lub naprawa starych rogatek w celu ograniczenia możliwości nielegalnego wjazdu pojazdów do lasu, 7) pełnienie dyżurów przeciwpożarowych, 8) współpraca z Państwową Strażą Pożarną	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
16	Ochrona gatunków małych ssaków (<i>Mammalia</i>) i ptaków (<i>Aves</i>) przez odstrzał redukcyjny lub odłowy: jenota (<i>Nyctereutes procyonoides</i>), szopa pracza (<i>Procyon lotor</i>), wizona amerykańskiego (<i>Neogale vision</i>) i lisa (<i>Vulpes vulpes</i>)	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
17	Produkcja materiału sadzeniowego	Powierzchnia całkowita 6,89 ha, powierzchnia produkcyjna 3,71 ha	112b
18	1. Melioracje agrotechniczne na powierzchniach przeznaczonych do odnowienia, podsadzenia, zalesienia, wyprzedzające przygotowanie gleby. 2. Wykonanie talerzy pod poprawki	1. 6,94 ha 2. 1,50 ha	1. 29h, 72b, 72c, 118Cb, 128i, 138h, 156b i 164f 2. 29h
19	Monitorowanie roślin inwazyjnych gatunków obcych	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
20	Kształtowanie zróżnicowanej granicy ekotonu między lasem a zbiorowiskami nieleśnymi, w szczególności przez rozluźnianie drzewostanu w pasie 2–3 m od granicy lasu, wprowadzanie lub promowanie odnowienia krzewów oraz pozostawianie remiz ziołoroślowych	1,24 ha	72b, 72c i 118Cb

B. W ekosystemach nieleśnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Utrzymanie siedliska przyrodniczego 6120 ^{2), 3)} Ciepłolubne, śródładowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>) na terenie Ozu Budzyńskiego, w szczególności usuwanie niepożądanego rośliności krzewiastej i zielnej, w tym inwazyjnych gatunków obcych, wraz z wywiezieniem biomasy oraz uprzątnięciem terenu	1,86 ha	91Ds

2	Odtworzenie siedliska przyrodniczego 6120 ^{2), 3)} Ciepolubne, śródładowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>), w szczególności usuwanie niepożądanego rośliności krzewiastej i zielnej, w tym inwazyjnych gatunków obcych oraz wykonanie ogrodzenia w celu ograniczenia niszczenia siedliska przez zadyptywanie	0,13 ha	76f
3	Zwalczanie roślin inwazyjnych gatunków obcych, w tym testowanie nowych metod zwalczania	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
4	Monitorowanie roślin i zwierząt inwazyjnych gatunków obcych	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
5	Zalesienia gruntów porolnych	1,21 ha	45Aa, 45Ak, 50Aa i 50Ab
6	1. Melioracje agrotechniczne na powierzchniach do zalesienia wyprzedzające przygotowanie gleby. 2. Wykonanie talerzy pod poprawki	1. 1,28 ha 2. 1,65 ha	1. 45Aa, 45Ak, 50Aa i 50Ab. 2. 45Ba, 45Bb i 223h
7	Sukcesja naturalna na gruncie rolnym z wyznaczeniem widocznych granic działki przez nasadzenie z zabezpieczeniem drzew owocowych wzdłuż granic działki	5,74 ha	201t
8	Regulacja składu gatunkowego i struktury przestrzennej w uprawach i młodnikach w wieku 5–10 lat (zabieg o charakterze czyszczeń wczesnych) przez wycięcie drzew niepożądanych lub ogławianie i obrączkowanie drzew	0,40 ha	166l

C. W ekosystemach wodnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	1. Ograniczanie odpływu wód powierzchniowych. 2. Poprawa stosunków wodnych (retencjonowanie wody) przez regulacje poziomu wód płynących rzeki Trzebawki, Samicy Stęszewskiej oraz rowów melioracyjnych. 3. Konserwacja i naprawa istniejących urządzeń melioracyjnych oraz tworzenie progów zwalniających i urozmaicających spływ wód	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
2	Zapobieganie zanieczyszczeniu wód i degradacji ekosystemów wodnych, w szczególności przez: 1) utrzymywanie i konserwowanie oczyszczalni ścieków i zbiorników na nieczystości w obiektach Parku; 2) monitorowanie stanu ekosystemów wodnych; 3) wykrywanie ewentualnych zagrożeń oraz podejmowanie kroków zmierzających do ich usunięcia; 4) analizowanie i opiniowanie inwestycji wpływających na stan środowiska wodnego Parku; 5) sprzątanie odpadów z brzegów jezior i rzek	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej

3	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poprawa różnorodności i struktury gatunkowej fauny i flory wodnej przez eliminację z ichtiofauny gatunków obcych oraz ograniczanie sukcesji ryb karpowatych, w szczególności leszcza (<i>Abramis brama</i>), płoci (<i>Rutilus rutilus</i>), krąpia (<i>Blicca bjoerkna</i>) i karasia srebrzystego (<i>Carassius gibelio</i>). 2. Odłowy kontrolno-regulacyjne na jeziorach z zastosowaniem tradycyjnych narzędzi rybackich i technik połowu. 3. Zarybianie wód Parku, w szczególności szczupakiem (<i>Esox lucius</i>), węgorzem (<i>Anguilla anguilla</i>), sandaczem (<i>Sander lucioperca</i>), linem (<i>Tinca tinca</i>) oraz karasiem pospolitym (<i>Carassius carassius</i>), w celu poprawy różnorodności biologicznej oraz struktury ichtiofauny; dopuszcza się przemieszczanie ryb między jeziorami w obrębie Parku. 4. Połów tarlaków w celu uzyskania materiału do zarybienia własnych wód; tarlaki lub uzyskane z nich produkty płciowe mogą być przekazane do zewnętrznych podmiotów w celu wylęgu i dalszego podchowu, możliwe jest również uzyskiwanie tego materiału w Parku. 5. Wykaszanie roślinności szuwarowej w celu tworzenia siedlisk dla roślinności zanurzonej, miejsc bytowania i rozrodu ryb oraz innych organizmów wodnych. 6. Wykonywanie krześlik dla ryb 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Według potrzeb. 2. Do 15 t ryb rocznie. 3. Do 3000 kg/rocznie. 4. Według potrzeb. 5. Do 1000 m². 6. Według potrzeb 	Obszar ochrony czynnej
4	<p>Inwentaryzacja i ochrona rodzimych gatunków fauny i flory wodnej, w tym:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) monitorowanie stanu zdrowotnego ryb; 2) wykonywanie wizji terenowych, obserwacji i połowów inwentaryzacyjno-kontrolnych; 3) eliminacja obcych gatunków, w szczególności: czebaczka amurskiego (<i>Pseudorasbora parva</i>), trawianki (<i>Perccottus glenii</i>), karasia srebrzystego (<i>Carassius gibelio</i>) oraz raka pręgowatego (<i>Orconectes limosus</i>); 4) eliminacja gatunków obcych związanych z ekosystemami wodnymi, w szczególności obcych gatunków żółwi, wizona amerykańskiego (<i>Neogale vison</i>) i szopa pracza (<i>Procyon lotor</i>) 	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
5	Monitorowanie i analiza jakości wód powierzchniowych	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
6	Monitorowanie i analiza jakości wód podziemnych z wykorzystaniem sieci piezometrów	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej

D. Inne, według specyfikacji Parku

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Konserwacja leśnych mogił i miejsc pamięci z okresu Wiosny Ludów i II Wojny Światowej	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Budowa lub remont urządzeń turystycznych. 2. Naprawa, konserwacja lub budowa nowej infrastruktury turystycznej, w tym wiat, zadaszeń, ławostolów, ławek, punktów widokowych, ogrodzeń, oznakowań, drogowskazów na węzłach komunikacyjnych, tablic edukacyjno-informacyjnych. 3. Utrzymanie czystości na szlakach i stacjach turystycznych oraz poza szlakami, likwidacja nielegalnych składowisk odpadów, organizacja zaplecza sanitarnego. 4. Budowa, modernizacja lub remont oraz utrzymanie parkingów turystycznych. 5. Utworzenie nowej stacji turystycznej z zapleczem parkingowym oraz sanitarnym. 6. Monitoring ruchu turystycznego 	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
3	Utrzymanie, modernizacja lub budowa obiektów oraz infrastruktury związanej z edukacją ekologiczną	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
4	Prowadzenie działań z zakresu edukacji ekologicznej, w tym georóżnorodności na ścieżkach edukacyjnych i na szlakach turystycznych, w obiektach Centrum Edukacji Ekologicznej oraz w oparciu o media społecznościowe, wyjazdy studyjne oraz wydarzenia plenerowe, w tym opracowywanie, wykonanie lub zakup materiałów promocyjnych, edukacyjnych i wydawnictw dotyczących działalności Parku	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
5	Wdrażanie działań związanych z likwidacją barier ograniczających dostępność bazy edukacyjnej i tworzenie udogodnień funkcjonalno-przestrzennych na terenie Parku dla osób z niepełnosprawnościami	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
6	Wprowadzenie nowych rozwiązań technologicznych i narzędzi do pozyskiwania oraz przygotowywania materiałów z zakresu edukacji przyrodniczej oraz ich rozpowszechnia	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
7	Utrzymanie, konserwacja lub odtwarzanie znaków granicznych	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej

8	Odstrzał redukcyjny dzika (<i>Sus scrofa</i>) w celu minimalizacji zagrożenia epizootycznego	Do zagęszczenia 0,1 osobnika/km ²	Obszar ochrony czynnej
9	Ochrona georóżnorodności, w tym pielęgnacja form polodowcowej rzeźby terenu stoków/brzegów rynien subglacjalnych (możliwe ruchy masowe wywołane antropopresją w ślad za wydeptywaniem obrzeży szlaków turystycznych) oraz gładów narzutowych	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
10	Ocena stanu zasobów, tworów i składników przyrody, w tym walorów krajobrazowych i wartości kulturowych oraz zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych, w szczególności z wykorzystaniem danych przestrzennych	Według potrzeb	Obszar ochrony ścisłej

III. Sposoby ochrony czynnej na obszarach ochrony krajobrazowej

A. W ekosystemach leśnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	1. Spowolnienie rozpadu drzewostanów, w tym usuwanie, drzew opanowanych przez kambio- i ksylofagi oraz grzyby patogeniczne; zabieg nie dotyczy drzew dziuplastych, leżaniny i stojących drzew obumarłych. 2. Utrzymanie na bieżąco przejezdności dróg leśnych, potrzebnych do realizacji zadań ochronnych oraz zapewnienia dojazdu na wypadek pożaru	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
2	Nabywanie na rzecz Skarbu Państwa lub na rzecz Parku nieruchomości, w tym przez realizację prawa pierwokupu	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej

B. W nieleśnych ekosystemach lądowych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Nabywanie na rzecz Skarbu Państwa lub na rzecz Parku nieruchomości, w tym przez realizację prawa pierwokupu	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
2	1. Zabezpieczanie upraw rolnych przed szkodami wyrządzanymi przez zwierzęta, w tym zakup środków odstraszających i grodzenie pól oraz odstrzał redukcyjny gatunków łownych. 2. Wykaszenie powierzchni zielnych pod liniami energetycznymi w celu utrzymania bazy pokarmowej zwierząt	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej

3	<p>Ochrona przeciwpożarowa, w tym:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) utrzymywanie przejezdności dojazdów pożarowych; 2) oczyszczanie terenów przyległych do dróg publicznych i szlaków turystycznych z materiałów łatwopalnych; 3) naprawa lub wymiana tablic informujących o zagrożeniach pożarowych oraz oznakowanie dojazdów pożarowych; 4) ustawienie tablic o zakazie wstępu do lasu w związku z zagrożeniem pożarowym; 5) współpraca z Jednostką Ratowniczo-Gaśniczą w Mosinie, Regionalną Dyrekcją Lasów Państwowych w Poznaniu, Komendą Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu w zakresie prewencji i udziału w akcjach gaszenia pożarów na obszarze Parku 	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
4	<p>Ochrona gatunków ptaków (<i>Aves</i>) wyprowadzających lęgi w ekosystemach półnaturalnych, użytkowanych rolniczo, w szczególności:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) stosowanie zabiegów agrotechnicznych mających na celu trwale utrzymanie ekosystemów łąkowych, stanowiących tereny lęgowe ptaków; 2) wykaszanie ręczne lub mechaniczne z usunięciem siana, przestrzeganie zapisów umów dzierżawnych, w tym zakazu stosowania przyorywania, wałowania lub dosiewania nasion, zachowanie techniki koszenia od środka łąki do zewnątrz, dla łąk stanowiących tereny lęgowe ptaków 	147,79 ha	Obszar ochrony krajobrazowej
5	Zalesienia oraz tworzenie zadrzewień, zakrzaczeń lub remiz	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
6	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zakładanie lub utrzymanie łąk i pasów międz stanowiących strefy buforowe od upraw, dróg, cieków wodnych. 2. Utrzymanie, w tym uzupełnianie ubytków, lub zakładanie alei drzew z wykorzystaniem rodzimych gatunków drzew i starych odmian drzew owocowych. 3. Kształtowanie i uzupełnianie sieci zadrzewień śródpolnych, jako elementów łączących kompleksy leśne 	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej

7	Przywracanie przyrodzie terenów przekształconych antropomorficznie, w tym likwidacja obiektów budowlanych, renaturalizacja lub tworzenie siedlisk seminaturalnych i postruderalnych	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
---	---	----------------	------------------------------

C. Inne, według specyfikacji Parku

Ocena stanu zasobów, tworów i składników przyrody, w tym walorów krajobrazowych i wartości kulturowych oraz zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych, w szczególności z wykorzystaniem danych przestrzennych	Według potrzeb	Obszar ochrony ścisłej
--	----------------	------------------------

Objaśnienia:

- 1) Lokalizację podano zgodnie z opisem taksacyjnym i wykonaną na jego podstawie mapą przeglądową Parku, według stanu na 01.01.2013 r., sporządzonymi przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej w Poznaniu, które znajdują się w siedzibie Parku w Jeziorach. Zgodnie z tymi dokumentami ekosystemy leśne, nieleśne lądowe i wodne podzielono na oddziały oznaczone liczbami lub liczbami i wielkimi literami oraz pododdziały oznaczone małymi literami.
- 2) Kody siedlisk przyrodniczych, nazwy siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt lub roślin podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2014 r. poz. 1713).
- 3) Siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym.